

Musiikkiopintojen
keskeiset
tavoitteet

Klarinetti

Perusopinnot

- Itä-Helsingin musiikkiopiston opetussuunnitelman mukaan opinnot jakautuvat kuuteen tasoon: perusopinnot tasot 1-4 ja syventävät opinnot tasot 5-6.
- Musiikin perusopintojen keskeisenä sisältönä on monipuolinen perehtyminen oppilaan valitseman instrumentin perustekniikkaan, ohjelmistoon ja ilmaisumahdollisuuksiin. Oppilaan opintopolku voi eriytyä jo perusopintojen aikana, kun valitaan musiikin hahmotusaineiden opintoja.
- Jos opinnot jatkuvat syventäviin opintoihin tai oppilas päättää opinnot perusopintoihin, hänellä on oltava vähintään neljä lukukauden mittaista kurssia.

Perusopintojen arviointi ja suoritustavat

- Osallistuminen opetukseen ja esiintyminen vuosittain.
- Tasolta toiselle siirryttäessä arvioitu esiintyminen.
- Suullinen palaute tasoilla 1–3 ja tasolla 4 oppilas saa kirjallisen palautteen perusopintojen todistuksen yhteydessä. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota opiskelijan vahvuuksiin ja kehittymistarpeisiin myöhempiä opintoja/kursseja ajatellen.
- Arviointi perustuu OPSissa esitettyyn hyvän osaamisen kriteeristöön.

Näytöt, Arviointiryhmän kokoonpano

T1–3

- Oma opettaja ja yksi muu opettaja (arvioija voi olla myös säestäjä)

T4

- Oma opettaja ja kaksi muuta opettajaa (yksi arvioija voi olla myös säestäjä)

Klarinetin esittely sekä muuta tärkeää informaatiota:

- Opetuksessa käytetään b-vireistä klarinettia, jonka oppilas hankkii itse. Soittimen valinnassa ja hankinnassa kannattaa kysyä neuvoa opettajalta.
- Soittoharrastus aloitetaan yleensä noin 8-10 vuotiaana, mutta myöhemminkin aloittavat ovat tervetulleita. Nuoremmat kuin 9-vuotiaat voivat aloittaa klarinetin soittamisen väyläsoittimella, joka on nokkahuilu.
- Soittotunnit aloitetaan joko väyläsoittimella tai suoraan 40min soittotunneilla. Tarvittaessa 40min jaetaan kahdeksi soittokerraksi viikossa, joista toinen voi olla yksityis- ja toinen ryhmätunti.
- Pienen oppilaan vanhemman/huoltajan läsnäolo soittotunneilla on alussa tarpeen mahdollisuuksien mukaan, mutta ei tarvitse olla viikoittaista edes opintojen alkuvaiheessa. Vanhemmalla/huoltajalla on tärkeä rooli heti opintojen alusta lähtien tukien lasten soittoharrastusta esimerkiksi kannustamalla ja innostamalla kotiharjoitteluun. Vanhemman ei tarvitse osata ohjata kotiharjoittelua tai toimia opettajana, ainoastaan osoittaa kiinnostusta lapsen harrastusta kohtaan ja tarvittaessa valottaa soittoläksyjen tarkoitus ja tärkeys.
- Musiikin hahmottaminen, sisältäen mm. nuottien lukemisen ja kirjoittamisen, on alusta asti osa soitonopiskelua. Näiden rinnalla kehitetään kuulonvaraista soittoa ja improvisaatiota.
- Klarinetilla voi soittaa luontevasti eri tyylistä ohjelmistoa. Alussa soitetaan esimerkiksi tuttuja lastenlauluja, kansansävelmiä ja pieniä sävellyksiä. Iän ja taitojen karttuessa ohjelmisto laajenee.
- Klarinetti on orkesterisoitin ja puhallinorkesteri aloitetaan yleensä 2-3 opiskeluvuotena.

Perusopintojen sisältökuvaus

Klarinetinsoiton perusasiat opetellaan ja tutkitaan yhdessä opettajan kanssa. Perusopintojen aikana opintopolku on yksillöllinen, omaa musiikillista kiinnostusta myötäillen.

Perusopinnoissa opiskelija:

- Omaksuu klarinetinsoiton perustekniikkaa ja ilmaisutaitoja
- Oppii ymmärtämään pitkäjännitteisen ja säännöllisen harjoittelun merkityksen edistymiselle
- Saa valmiuksia erilaisissa kokoonpanoissa soittamiseen
- Saa kokemusta erilaisista esiintymistilanteista ja niihin valmistautumisesta
- Oppii riittävän nuotinlukutaidon
- Saa ohjausta musiikin kuulonvaraiseen hahmottamiseen
- Saa valmiuksia itsenäiseen työskentelyyn ja suunnitelmalliseen tavoitteiden asettamiseen
- Saa valmiuksia mahdollisiin lisäopintoihin
- Saa valmiuksia oman osaamisen vahvuuksien tunnistamiseen ja elinikäisen muusikin harrastamiseen

Taso 1

Tasolla 1 opinnot muodostuvat yksilösoittotunnista ja ryhmätunnista, johon MUHA (musiikin hahmotus) on integroitu. Tasolla 1 opinnot voivat alkaa soitinvalmennusryhmässä.

Valinnaisina opintoina instrumenttikohtaisten pajaviikkojen tarjonta, kuoro, mahdolliset projektit.

TASO 1 Tavoitteet ja Taitonäyte

opiskeluaika 1–4 vuotta

Opiskelun tavoitteet

- Luonteva soittoasento seisten ja istuen
- Soittimen käsittelyn perusasiat, äänen muodostus ja kielitys
- Opetellaan harjoittelemaan opettajan ohjeiden mukaan.
- Tutustutaan nuottikirjoitukseen ja aika-arvoihin
- Kappaleet liikkuvat pääosin aläänissä, mutta toisen oktaavin ääniin on jo tutustuttu.
- Asteikoita ja muita harjoituksia opetussuunnitelman mukaan
- Orkesteri: Piiparit

Taitonäyte

Esitetään:

Kaksi kappaletta joko opettajan, säestäjän tai nauhan kanssa. Esitettävä kappale voi myös olla tasoon sopivaa kamarimusiikkia.

Taso 2

Tasolla 2 opinnot rakentuvat yksilösoittotunnista ja ryhmätunnista. Opinnot voivat eriytyä soitinkohtaisesti: opintoihin voi tulla mukaan orkesteria ja erillisiä musiikin hahmotusaineiden tunteja tai opinnot jatkuvat samaan tapaan kuin tasolla 1.

Valinnaisina opintoina instrumenttikohtaisten pajaviikkojen tarjonta, kuoro, mahdolliset projektit.

Taso 2: Tavoitteet ja Taitonäyte

opiskeluaika 1–3 vuotta

Opiskelun tavoitteet

- Soittoasennot ovat luontevia
- Soittimen käsittelyn perusasiat ovat tulleet tutummiksi ja dynamiikan käyttö, artikulaatio ja äänenmuodostus ovat monipuolistuneet
- Harjoitellaan opettajan ohjeiden mukaan
- Tunnetaan sävelnimet viivaston alueella, duureja ja molleja
- Ohjelmisto on laajentunut ja monipuolistunut.
- Asteikoita ja muita harjoituksia opetussuunnitelman mukaan
- Orkesteri: voi mennä Tuuliviiri -orkesteriin

Taitonäyte

Esitetään

Kaksi kappaletta, joista toinen esitetään joko säestäjän, nauhan tai opettajan kanssa ja toinen voi olla kamarimusiikkia. Kappale voi olla myös itse sävelletty.

Yhden etydin oppilas esittää toiselle soitonopettajalle tai konsertissa.

Taso 3

Tasolla 3 pääinstrumentin lisäksi oppilaan opintopolkuun kuuluvat erilliset MUHA-opinnot sekä orkesterisoittajilla orkesteri.

Valinnaisina opintoina musiikin hahmotusaineiden valikosta tasojen 3 ja 4 kurssit, kuoro ja mahdolliset projektit.

Taso 3: Tavoitteet ja Taitonäyte

opiskeluaika 1–3 vuotta

Opiskelun tavoitteet

- Intonaatio vakiintuu ja rekisteri laajenee kolmiviivaiseen oktaaviin
- Artikulaatio on monipuolistunut, puhallus vakiintunut ja tekniset valmiudet lisääntyneet
- Asteikoita ja muita harjoituksia opetussuunnitelman mukaan
- Orkesteri: voi siirtyä Itätuuli -orkesteriin

Taitonäyte

- Esitetään
Kolme kappaletta, joista kaksi esitetään joko säestäjän, nauhan tai opettajan kanssa ja kolmas voi olla kamarimusiikkia tai sooloteos. Kappale voi olla myös itse sävelletty. Yhden etydin oppilas esittää toiselle soitonopettajalle tai konsertissa.

Taso 4

Taso 4 päättää perusopinnot. Tason 4 taitotaso pyrkii rakentamaan palkitsevan ja omaehtoisen musiikin harrastamisen pohjaa, joka tukee musiikillisen kokonaisuuden hahmottamista (rakenteet, tyylit, musiikin historia ja niiden yhteys esitettäviin/ kuunneltaviin teoksiin)

Hyvän osaamisen kriteeristö: koko oppilaitoksen OPS

Tämän jälkeen musisointitaitoja syvennetään tasoilla 5 ja 6.

Taso 4: Tavoitteet ja Taitonäyte

opiskelu aika 1–4 vuotta

Opiskelun tavoitteet

- Havainnoi ja tarvittaessa osaa korjata soittoasentoa
- Kuuntelee ja osaa korjata intonaatiota
- Harjoittelurutiinit ovat vakiintuneet; osataan soveltaa ohjeita kotiharjoittelussa
- Rekisteri ulottuu kolmanteen oktaaviin luontevasti
- Harjoitellaan transponointia in C
- Hallitsee ja jaksaa soittaa laajempia kokonaisuuksia
- Asteikoita ja muita harjoituksia opetussuunnitelman mukaan
- Orkesteri: saa olla Itätuuli -orkesterissa.

Taitonäyte

- Esitetään
Oppilas esittää joko neljä kappaletta tai oman kokonaisuuden, joka on suunniteltu yhdessä opettajan kanssa ja tukee oppilaan omaa opintopolkua. Taso 4 voi olla hyvin monenlainen ja mukana voi olla esimerkiksi oppilaan oma sävellys tai johonkin teokseen voi olla sisällytetty improvisatorisia kohtia. Kamarimusiikkia tai sooloteos voi olla ohjelmassa. Suositeltavaa on, että ainakin yksi teoksista olisi pianosäestyksellinen.
Yhden etydin oppilas esittää toiselle soitonopettajalle tai konsertissa. .

Syventävät
opinnot

Syventävät opinnot

Tasolla 5

Oppilaan omien tavoitteiden asettaminen;

Pohditaan omaa ajankäyttöä ja tavoitteita ennen kuin varsinaiset opinnot aloitetaan.

oppilas suunnittelee yhdessä opettajiensa kanssa opintojensa tavoitteet ja luo kurssisuunnitelman tasoille 5 ja 6.

Tasolla 6

Toteutetaan päättötyö ja arvioidaan tavoitteiden toteutumista.

Itsearviointi on oleellinen osa prosessia.

Lisäksi opettajatiimi arvioi tavoitteiden toteutumista.

Musiikin laajan oppimäärän opinnot päättyvät tason 6 jälkeen päättötodistuksen saamiseen.

Tasot 5 ja 6

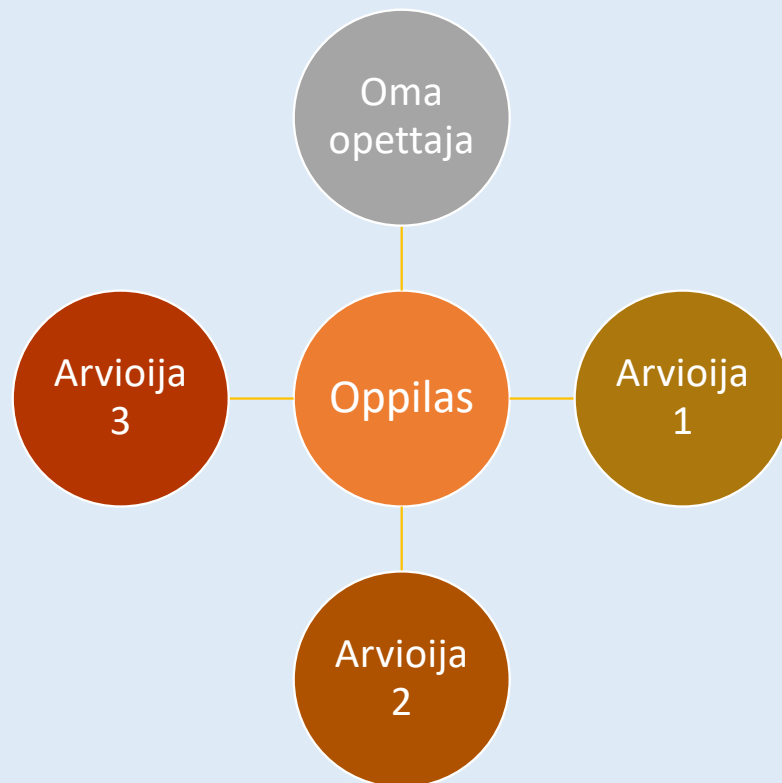
Taso 5

- Opiskellaan pääainetta ja tarpeellinen määrä tukiaineita, yhteissoittoa, projekteja ym.
- Moderatolinjalla pääaineen lisäksi opiskellaan vähintään kaksi musiikin hahmotuksen kurssia
- Accelerandolinjalla opiskellaan pääaineen lisäksi vähintään neljä musiikin hahmotusaineiden kurssia

Taso 6

- Oppilas ja oma opettaja suunnittelevat yhdessä lopputyötä, joka kuvastaa oppilaan omaa musiikillista ja taiteellista kiinnostusta, sekä sen toteutusta
- Kokonaisuus voi olla soiva portfolio, monitaiteellinen esitys, solistinen esiintyminen tai yhdistelmä edellisistä

Arviointi

- Oppilaan itsearviointi
  - Päättötodistusvaiheessa oppilas arvioi omien asettamiensa tavoitteiden toteutumista
- Arviointiryhmä
  - Ryhmä käy oppilaan kanssa vuorovaikutteista keskustelua lopputyön jälkeen tavoitesuunnitelman itsearvioinnin ja lopputyön pohjalta
- Päättötodistukseen tulee sanallinen arvio koko opintopolusta